BURGERPANEL CAPELLE OVER DENK & DOE MEE!-FONDS

Gemeente Capelle aan den IJssel

Mei 2018

i&o research

> www.ioresearch.nl

COLOFON

Uitgave
I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020-3330670

Rapportnummer
2018 / 062

Datum
Mei 2018

Opdrachtgever
Gemeente Capelle aan den IJssel

Auteurs:
Laurens Klein Kranenburg
Davinia Wilson

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

INLEIDING

Aanleiding
De gemeente Capelle aan den IJssel wil de komende jaren 5 miljoen euro beschikbaar stellen voor de ondersteuning van ideeën van bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Dit gebeurt via een speciaal Denk & Doe mee!-fonds dat hiervoor wordt opgericht. Capellenaren worden actief betrokken bij de opzet van dit fonds. Om deze opzet uit te kunnen werken wil de gemeente graag van haar inwoners weten hoe zij ideeën uit de samenleving het beste kan ondersteunen.

Methode
Voor het onderzoek is gebruikgemaakt van raadpleging van het Burgerpanel Capelle. Het panel bestaat uit 2.041 panelleden. Dit zijn inwoners van de gemeente Capelle aan den IJssel die zich hebben aangemeld voor deelname aan online onderzoeken van de gemeente. De panelleden zijn via e-mail uitgenodigd om deel te nemen aan dit onderzoek. De vragenlijst kon worden ingevuld van 16 tot en met 25 maart 2018. Er is één herinneringsmail gestuurd.

Respons
Voor dit onderzoek zijn alle 2.041 panelleden uitgenodigd, bij 59 van hen kon de uitnodigingsmail niet worden bezorgd vanwege een foutief e-mailadres of een volle mailbox. Uiteindelijk hebben 1.982 panelleden de uitnodiging ontvangen, 637 leden hebben de vragenlijst ingevuld. Dit is een respons van 32 procent, ruim voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen.

Analyse
Op de data is een weging toegepast naar wijk, leeftijd en geslacht. Dit betekent dat de verhoudingen naar wijk, leeftijd en geslacht zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhoudingen in de bevolking van Capelle. Groepen die ondervertegenwoordigd zijn, krijgen een groter gewicht, terwijl oververtegenwoordigde groepen een kleiner gewicht krijgen. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor de gehele gemeente Capelle aan den IJssel, wat betreft deze achtergrondkenmerken.

Indien de percentages niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen.

Tabel 1
Respons per wijk

Wijk	Totaal	%
Capelle-West*	40	6%
Fascinatio*	19	3%
‘s-Gravenland	71	11%
Middelwatering	156	25%
Oostgaarde	138	22%
Schenkel	84	13%
Schollevaar	129	20%
Totaal	**637**	**100%**

*Vanwege het geringe aantal deelnemers zijn de resultaten van deze wijken indicatief.

HET DENK & DOE MEE!-FONDS

Meerderheid positief over Denk & Doe mee!-fonds
Twee op de drie Capellenaren is (heel) positief over het initiatief om een Denk en Doe mee!-fonds op te richten. Een kwart van de inwoners staat neutraal tegenover de oprichting van dit fonds, 6 procent is hier negatief over.

Figuur 1
Wat vindt u van het initiatief om het fonds op te richten?

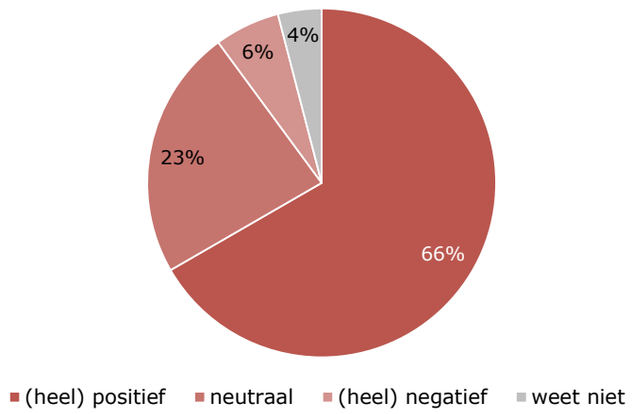

In een toelichting op hun oordeel over het fonds noemen veel respondenten dat het goed is om burgers mee te laten denken, omdat zij weten wat er speelt in hun eigen wijk. Het is goed als de gemeente gebruik maakt van de kennis die de burgers hebben. Wel is een groep respondenten nog wat sceptisch; er is nog veel onduidelijk over hoe het fonds ingezet kan worden en aan welke voorwaarden ideeën moeten voldoen. Een aantal noemt dat het wel veel geld is dat beter anders kan worden besteed, of teruggegeven kan worden aan de inwoners.

Draagvlak aantonen bij indienen idee?
Ruim 40 procent van de inwoners vindt dat mensen, die een idee bij het fonds willen indienen (nog) niet hoeven aantonen dat andere Capellenaren ook enthousiast zijn over het idee (43%), een wat kleiner deel (38%) vindt dit wél noodzakelijk en 15 procent geeft aan dat het aantonen van draagvlak voor een idee bij het Denk & Doe mee!-fonds alleen nodig is als de indieners een relatief groot bedrag aanvragen bij het fonds.

Figuur 2
Noodzakelijk draagvlak aantonen bij indienen idee?

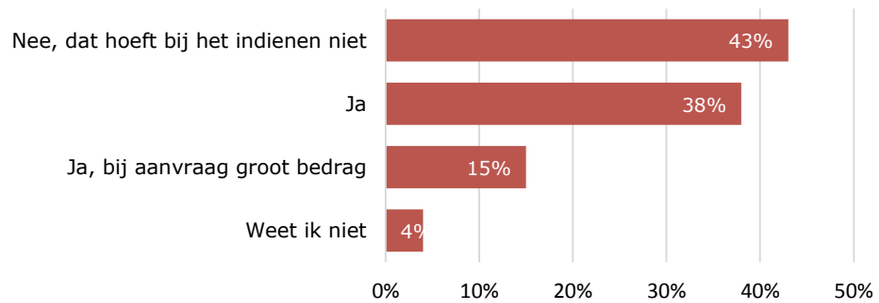

- Capellenaren onder de 50 jaar geven vaker aan dat initiatiefnemers bij het aanvragen van een groot bedrag moeten aantonen dat er draagvlak is voor hun idee dan 50-plussers.

ONDERWERPEN

Flexibele thema's vooraf bepalen
De gemeente wil graag dat het geld in het Denk en Doe mee!-fonds goed terecht komt. Volgens vier op de vijf Capellenaren is het daarvoor noodzakelijk om vooraf thema's te benoemen waarin de ideeën moeten passen die vanuit het fonds ondersteund worden. De thema's waar het fonds zich op richt, mogen van driekwart van de inwoners gedurende de looptijd wel wijzigen.

Er zijn vele onderwerpen te bedenken waar Capellenaren de ruimte kunnen krijgen zelf met ideeën en initiatieven te komen. Daarnaast is het ook denkbaar dat er onderwerpen zijn waar de gemeente vooral aan zet is, en er dus niet heel veel ruimte voor inwoners hoeft te zijn om mee te denken of te doen. In figuur 3 is weergegeven welke onderwerpen volgens de respondenten geschikt zijn om inwoners ruimte te geven voor ideeën en op welke onderwerpen de gemeente beter zelf het voortouw kan nemen.

- Inwoners jonger dan 50 jaar noemen vaker speelvoorzieningen als onderwerp om zelf met ideeën te komen dan 50-plussers. Deze oudere groept noemt, niet verrassend, vaker ouderen als onderwerp om input vanuit de inwoners te krijgen.
- 65-plussers vinden leefbaarheid en groenvoorzieningen vaker een onderwerp voor de gemeente.
- Onderwijs is voor de groep 35-49 jarigen belangrijker om zelf met ideeën te komen dan voor 65-plussers.
- Capellenaren onder de 35 jaar noemen vaker dat inwoners meer ruimte moeten krijgen om ideeën in te dienen over verkeer en vervoer dan de 35-49 jarigen, deze groep vindt dit juist vaker een onderwerp voor de gemeente.
- In 's-Gravenland worden speelvoorzieningen minder vaak genoemd als onderwerp voor de inwoners dan in de andere wijken van Capelle.

Leefomgeving voor inwoners, infrastructuur voor gemeente
Ideeën en initiatieven voor de eigen leefomgeving, zoals leefbaarheid in de wijk, openbare groenvoorziening, veiligheid en voorzieningen voor ouderen, kinderen en jongeren kunnen volgens de inwoners het beste vanuit de Capellenaren zelf komen. Waar het om infrastructuur, onderwijs, economie en gezondheid gaat, kan de gemeente beter aan zet zijn.

Figuur 3
Welke onderwerpen zijn geschikt voor ideeën van inwoners, en waar kan de gemeente beter het voortouw in nemen? *Maximaal 3 antwoorden*

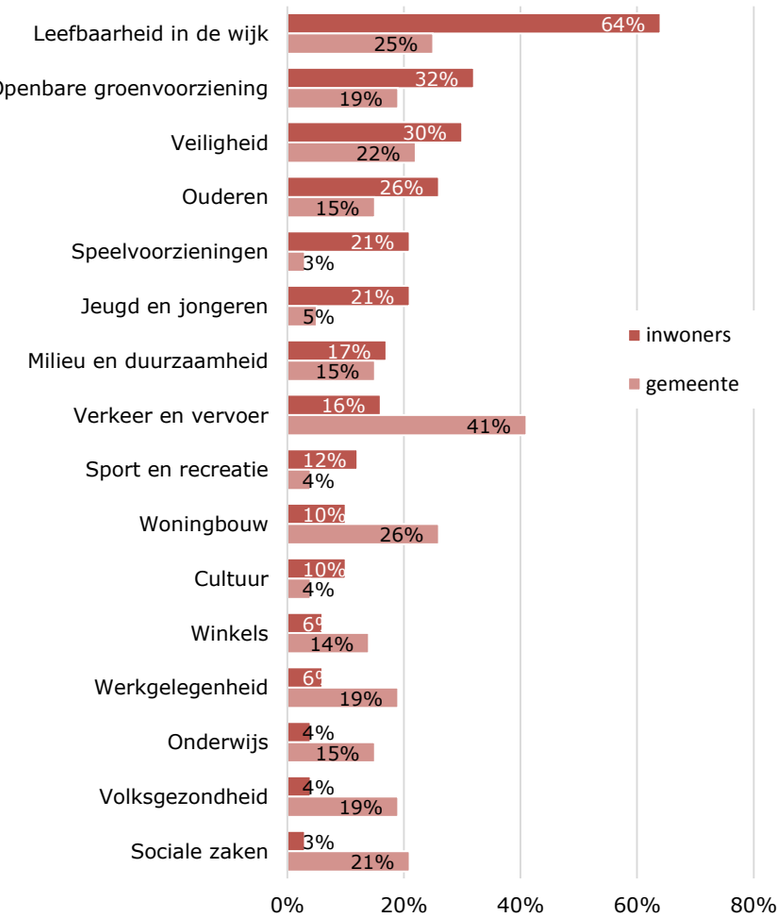

ONDERWERPEN

Overige onderwerpen
Andere onderwerpen waarbij Capellenaren volgens de respondenten zelf met ideeën of initiatieven kunnen komen, hebben veelal betrekking op ouderen, sociale voorzieningen en ontmoetingsmogelijkheden, recreatie (waaronder fietsroutes), duurzaamheid, verkeer en overlast. Daarnaast wordt genoemd dat de gemeente inwoners niet te veel zou moeten beperken door alleen ideeën en initiatieven binnen bepaalde thema's toe te staan, maar zou moeten kijken naar wat de ingediende voorstellen zouden kunnen bijdragen aan Capelle aan den IJssel. In de wordcloud staan de meest genoemde woorden uit de gegeven antwoorden.

ONDERSTEUNING VANUIT DE GEMEENTE

Ondersteuning bij opzetten en uitvoering gewenst
Vanuit het Denk & Doe mee!-fonds kan de gemeente Capellenaren helpen bij het uitwerken of uitvoeren van een idee. Als respondenten een idee zouden hebben voor dit fonds, zou ruim de helft graag zowel bij het opzetten van het idee als bij de uitvoering ondersteuning van de gemeente krijgen. Een op de zeven zou enkel hulp nodig hebben bij het opzetten van het initiatief, 5 procent bij de uitvoering en 7 procent geeft aan geen hulp nodig te hebben bij hun idee. Een op de vijf inwoners weet het niet.

Figuur 4
Zou u geholpen willen worden bij het opzetten en uitvoeren van uw idee?

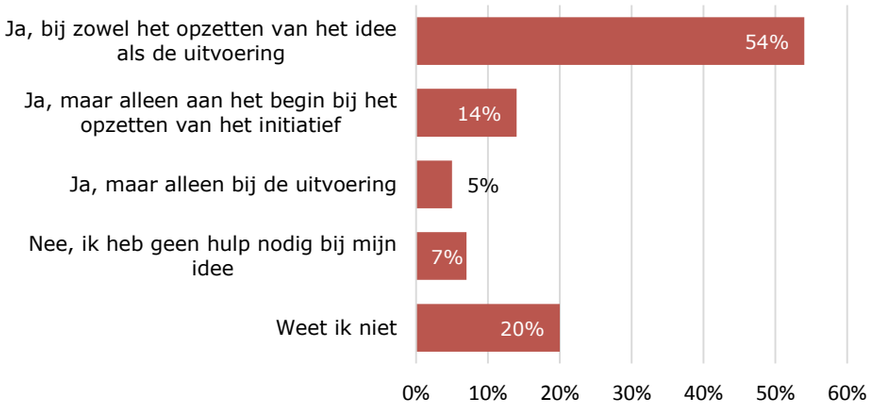

- Inwoners jonger dan 50 jaar geven vaker aan zowel bij het opzetten als bij de uitvoering van een idee ondersteuning te willen krijgen, dan 65-plussers.
- Capellenaren onder de 35 jaar noemen vaker hulp bij netwerken als gewenste vorm van ondersteuning.
- Inwoners onder de 50 jaar zouden als ondersteuning vaker een financiële bijdrage, begeleiding bij samenwerking en hulp bij het aanvragen van vergunningen willen dan 50-plussers.

Financiële ondersteuning en hulp bij netwerken en vergunningen
Inwoners die aangaven wel hulp van de gemeente op prijs te stellen bij het opzetten of uitvoeren van hun idee, geven aan dat vooral een financiële bijdrage, hulp bij het netwerken (bijv. in contact brengen met organisaties die kunnen helpen) en hulp bij het aanvragen van vergunningen voorziet in hun behoeften. Een op de drie zou graag praktische ondersteuning (zoals zaalruimte of apparatuur) of begeleiding van de samenwerking ontvangen.

Figuur 5
Welke ondersteuning zou u graag van de gemeente ontvangen?
Meerdere antwoorden mogelijk

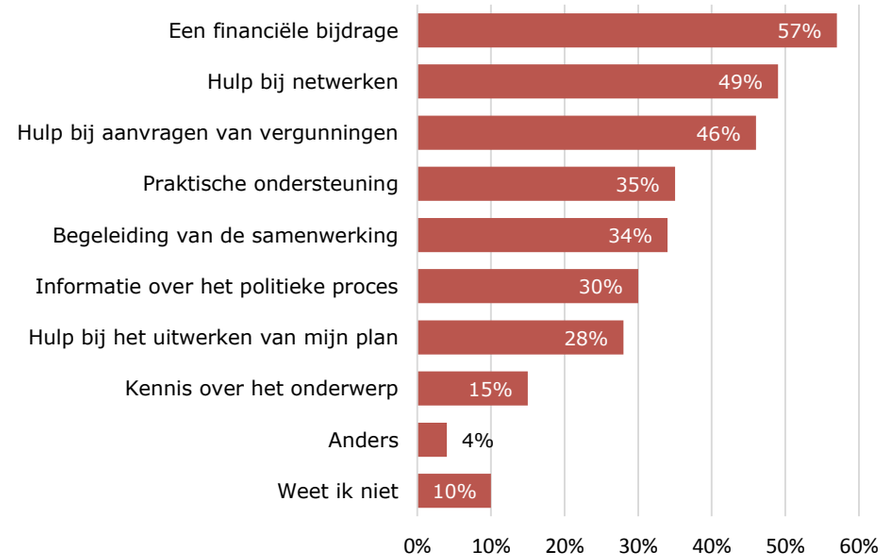

ONDERSTEUNING VANUIT DE GEMEENTE

Contact via e-mail of website
De gemeente vindt het belangrijk dat alle Capellenaren met een idee het Denk & Doe mee!-fonds kunnen bereiken zodra dat is opgezet. Als inwoners een idee hebben voor Capelle, willen zij het liefst via e-mail of een website contact opnemen met het Denk & Doe mee!-fonds. Daarnaast is een vaste contactpersoon bij de gemeente een gewenste contactvorm. Een op de drie zou graag in het gemeentehuis in contact komen met het fonds. Andere opties, zoals contact via de Werkkamer, een bewoners- of belangenvereniging en social media, worden minder vaak genoemd.

Figuur 6
Hoe wilt u contact opnemen met het Denk & Doe mee!-fonds?
Meerdere antwoorden mogelijk

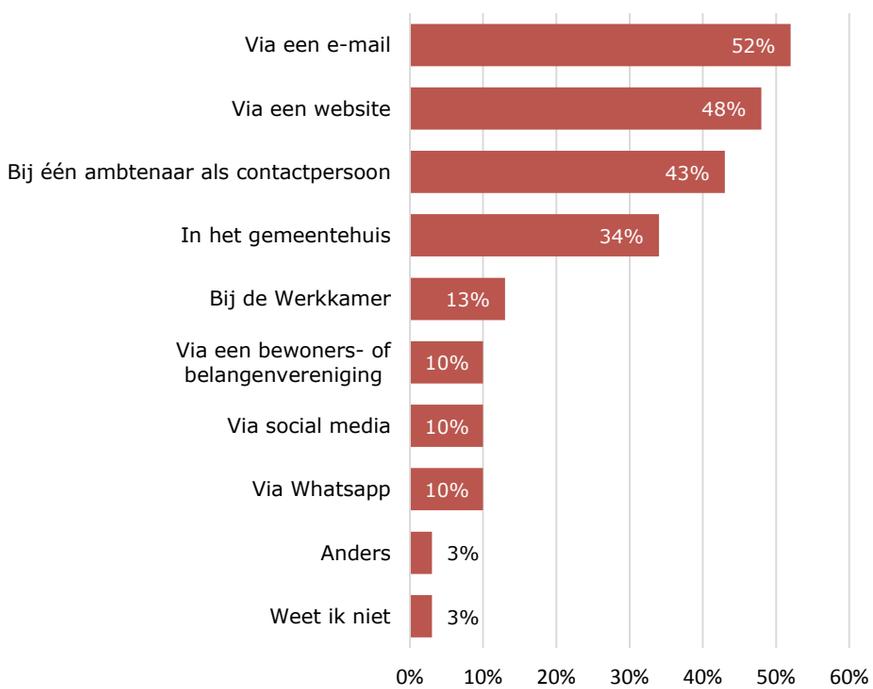

Denk & Doe mee!-fonds voor Capellenaren
Het Denk & Doe mee!-fonds komt er om ideeën voor Capelle te ondersteunen. Volgens een op de drie Capellenaren mogen bewoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers úit Capelle een bijdrage aanvragen bij het fonds. Van een kwart mag iedereen, zowel van binnen als buiten de gemeente, een bijdrage aanvragen voor een initiatief dat goed is voor Capelle. Een op de vijf inwoners vindt dat de bijdrage uit het fonds enkel is voor bewoners en maatschappelijke organisaties uit de gemeente, en nog eens 20 procent is van mening dat alleen inwoners van Capelle een bijdrage mogen aanvragen.

Figuur 7
Wie mogen een bijdrage aanvragen bij het Denk & Doe mee!-fonds?

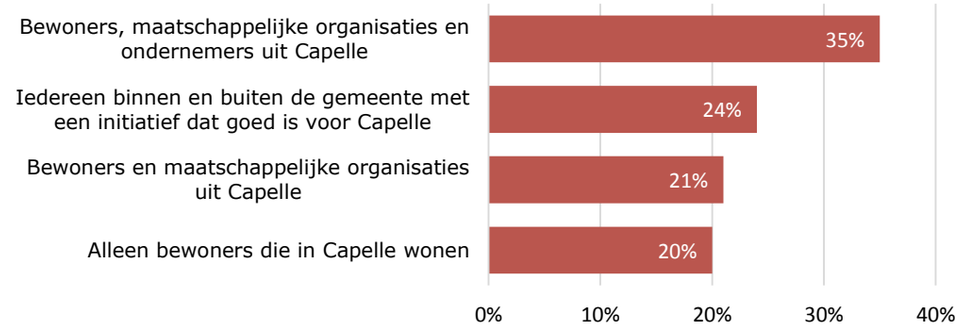

- 65-plussers geven vaker aan via een bewoners- of belangenvereniging contact op te willen nemen met het fonds. Respondenten onder de 65 jaar zouden vaker contact willen leggen via een website.
- Respondenten onder de 50 jaar geven vaker aan via e-mail contact op te willen nemen met het fonds. Social media wordt vaker genoemd door inwoners jonger dan 35 jaar.

BIJDRAGE VAN INWONERS

Inwoners willen vooral tijd investeren
Naast een bijdrage uit het fonds, kunnen Capellenaren mogelijk ook zelf een bijdrage leveren aan ideeën die goed zijn voor Capelle, bijvoorbeeld door in hun vrije tijd te overleggen met buurtbewoners of samen geld te investeren in bijvoorbeeld het zelf beheren van specifieke delen van de openbare ruimte. Ruim een kwart van de inwoners (28%) weet niet of zij tijd of geld willen investeren. Degenen die dit wel weten, zijn met name bereid om zich in hun vrije tijd in te zetten voor een goed idee (68%). Vier procent wil geld investeren in een initiatief waar zij achter staan, een op de tien geeft aan zowel tijd en geld te investeren in een goed idee. Achttien procent geeft aan geen tijd en geld te willen investeren in een idee voor Capelle.

Figuur 8
Wat zou u willen investeren in ideeën van u of andere Capellenaren? (n=459)

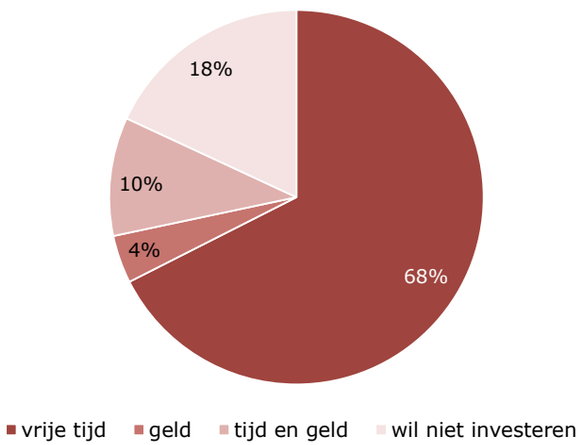

➢ Respondenten onder de 35 jaar willen vaker tijd én geld investeren in een goed idee dan 50-plussers.

Belemmeringen om actief te worden
Capellenaren die aangeven geen tijd of geld te willen investeren, is gevraagd of zij belemmeringen ervaren om actief te worden, en of de gemeente kan helpen om deze belemmeringen weg te nemen. Veruit de meeste respondenten geven aan dat zij geen tijd hebben om actief te worden naast hun baan en/of gezinsleven. Anderen zien hun (hoge) leeftijd of gezondheid als belemmering. Daarnaast geeft een groep respondenten aan al actief te zijn als vrijwilliger in de kerk of in de eigen wijk. In het algemeen worden geen belemmeringen genoemd die de gemeente kan wegnemen.

FINANCIERING

Samenleving bepaalt welke ideeën een bijdrage krijgen
De gemeente vindt het belangrijk dat het geld van het Denk & Doe mee!-fonds goed terecht komt. Volgens vier vijfde van de Capellenaren moeten bewoners, ondernemers en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties een rol spelen bij het beoordelen aan welke ideeën geld wordt gegeven, een op de tien vindt dat niet nodig.

Het is mogelijk dat het Denk & Doe mee!-fonds een bijdrage levert aan een initiatief dat, in een later stadium, geld oplevert. Bijna de helft van de inwoners (47%) vindt dat de initiatiefnemer het geld dan niet terug hoeft te geven aan het fonds, maar dat de opbrengsten wel opnieuw in het initiatief moeten worden geïnvesteerd. Ruim een op de drie (36%) is wel van mening dat de bijdrage aan het fonds moet worden teruggegeven zodra dat kan, van een op de tien hoeft de initiatiefnemer het geld niet terug te geven.

Figuur 9
Moet initiatiefnemer bijdrage teruggeven als initiatief geld oplevert?

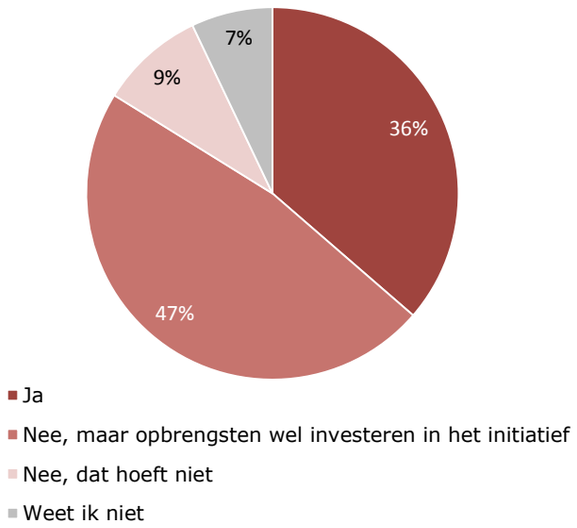

Alle initiatiefnemers moeten begeleiding krijgen
Het Denk & Doe mee!-fonds geeft straks geld aan Capellenaren voor de uitvoering van ideeën. Zeven op de tien respondenten vinden dat er vanuit het fonds bij alle initiatiefnemers begeleiding moet zijn om goed met dat geld om te gaan. Een vijfde vindt dat initiatiefnemers, waarvan het fonds inschat dat zij begeleiding nodig hebben, dit ook moeten krijgen, 8 procent geeft aan dat initiatiefnemers zelf moeten aangeven of zij deze begeleiding willen hebben. Een klein deel (4%) vindt dat het goed omgaan met het geld de verantwoordelijkheid is van de initiatiefnemer.

Figuur 10
Moet vanuit het fonds begeleiding zijn voor omgang met het budget?

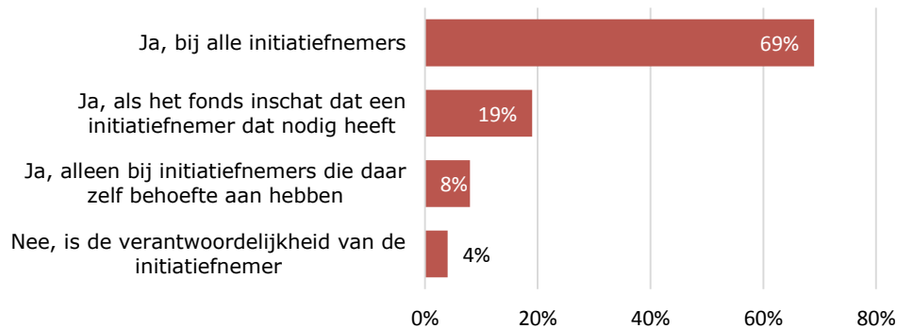

FINANCIERING

Evaluatie en verantwoording budget belangrijk
Om te evalueren of het geld vanuit het Denk & Doe mee!-fonds goed is besteed, vindt driekwart van de Capellenaren dat initiatiefnemers tussentijds en achteraf moeten laten zien hoe zij de bijdrage vanuit het fonds besteden. Een op de vijf geeft aan dat initiatiefnemers alleen tussentijds hoeven laten zien hoe het geld wordt besteed, voor 5 procent is het voldoende als de verantwoording van de besteding achteraf gebeurt.

Figuur 11
Moeten initiatiefnemers laten zien hoe het geld is besteed?

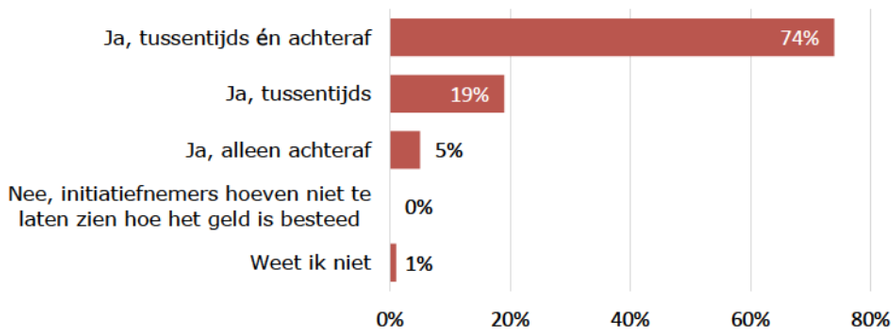

➢ Inwoners onder de 35 jaar geven vaker de voorkeur aan verantwoording van het bestede budget met foto's van het project dan 50-plussers.

Initiatiefnemers moeten overzicht gemaakte kosten overleggen
Om te laten zien hoe het geld uit het fonds is besteed, moeten initiatiefnemers volgens vier op de vijf inwoners een overzicht van de gemaakte kosten kunnen overleggen. Veertig procent ziet graag verantwoording van de besteding in een uitgebreid verslag of middels een presentatie aan het Denk & Doe mee!-fonds, een kwart vindt dat met foto's van de uitvoering van het idee kan worden laten zien hoe het geld is besteed.
Andere genoemde wijzen van verantwoording zijn een periodieke verantwoording, een kort en bondig verslag, onafhankelijke audit of evaluatie. De wijze van verantwoording is ook afhankelijk van het project en de hoogte van de bijdrage: als het fonds een hoge bijdrage levert, mag er ook strenger gecontroleerd worden of het geld goed wordt besteed.

Figuur 12
Hoe moeten initiatiefnemers verantwoording afleggen? *Meerdere antwoorden mogelijk*

TEN SLOTTE

Ten slotte is de respondenten gevraagd of zij nog opmerkingen hebben naar aanleiding van dit onderzoek. Veel opmerkingen gaan over de financiering van initiatieven. Capellenaren vinden het belangrijk dat er goede controle is op de besteding van de bijdrage vanuit het fonds. Anderen zetten hun vraagtekens bij het nut van het fonds. Hieronder is een selectie van de gegeven opmerkingen weergegeven.

- *"Ik ben het sowieso niet eens met dit "Plan". Ik vind dat geld wat terugvloeit in de gemeentekas evenredig verdeeld moet worden onder de bewoners, zij hebben het ook binnengebracht."*
- *"Probeer vooral de ondernemers die vanuit grote organisaties werken te weren in dit idee. Niet alleen is het geld zo op, de gemeente profiteert er maar op kleinschalig niveau van, terwijl de organisatie er wellicht landelijk profijt van heeft. Laat de burger vooral aan zet, ondersteunend door organisaties."*
- *"Wie beoordeelt de ideeën, en bij een goed idee, wie gaat het implementeren en zorgen voor een goede begeleiding."*
- *"Er is al een instelling Maak-Capelle. Daar kunnen al aanvragen voor ondersteuning bij ideeën/activiteiten worden gedaan. Ik begrijp niet wat dit fonds gaat toevoegen."*
- *"Ik hoop dat er een website komt waarop je kunt zien welke initiatieven er genomen zijn, en wat de resultaten daarvan waren."*
- *"Bedrijven kunnen of moeten zelf hun broek ophouden. Wat mij betreft worden bedrijven uitgesloten."*
- *"Het Denk & Doe mee! is een zeer omslachtige methode om geld van gemeenschap "terug" te geven en zoals dat gaat met projecten gevoelig voor corruptie en vriendjespolitiek. Het geld direct aan de Capellenaar teruggeven is niet alleen veel sneller maar belast het ambtenaren apparaat ook minder."*
- *"Vooral controle van de financiën is tegenwoordig héél belangrijk. Er verdwijnt teveel geld wat niet terug gehaald komt! Dit ten koste van de belastingbetaler!"*
- *"Ik hoop dat de gemeente zeer zorgvuldig omgaat met de financiering, ik heb er mijn vraagtekens bij. Misbruik komt helaas veel voor. Sympathiek voorstel maar het geld dat er mee gemoeid gaat vind ik, zoals eerder aangegeven niet in verhouding staan tot andere problematiek in Capelle."*
- *"Wanneer er geld beschikbaar wordt gesteld voor een ingediend doel, moet goed gecontroleerd worden of het inderdaad ten goede komt van dat doel."*
- *"Ik hoop dat er op een verstandige manier met het toekennen van dit geld om wordt gegaan, want mijn ervaring is, hoe naar dit ook klinkt dat mensen vaak geld in hun eigen zak steken, in plaats van het te besteden aan waar het voor bedoeld is. Veel succes."*
- *"Als het geld niet besteed wordt aan het beoogde doel, dan moet het teruggevorderd kunnen worden."*
- *"Voorstel: de gemeente Capelle stelt de voorwaarden vast waaraan een initiatief moet voldoen. Stel een projectleider met van de projectgroep aan. Deze groep beoordeelt en begeleidt de initiatieven. Aan deze groep wordt verantwoording afgelegd door de initiatiefnemers. De projectgroep legt verantwoording af aan de gemeente. Hier kunnen gekwalificeerde vrijwilligers aan meewerken, zodat er weinig overhead kosten gemaakt worden. Er moet nauwkeurig gelet worden op het nut van een initiatief en op de geldbesteding. Het is geld van de Capellenaren."*
- *"Goede ideeën van bewoners die veel geld kosten, kunnen beter worden uitgevoerd door de gemeente zelf. Beter controleerbaar."*
- *"Ik vind het belangrijk dat er ook achteraf toetsing is en dat er verantwoording moet worden afgelegd over het bereikte resultaat."*
- *"Het is belangrijk dat initiatiefnemers ook gemotiveerd blijven. Ik denk dat hoe breder je de scope houdt qua onderwerpen, hoe meer ruimte voor creatieve initiatieven."*
- *"De grootste uitdaging lijkt mij om dit bij alle bewoners / ondernemers enz. bekend te maken en te voorkomen dat de aanvraag en verantwoording een te grote drempel vormt."*
- *"Overzicht houden op de projecten; te veel is niet goed. Samenwerken kan geen kwaad. Geen solo's. Alle bewoners moeten aan bod komen, niet alleen minderheden. Structurele investeringen. Transparantie over de projecten in de krant; wekelijks 1 presentatie. Contactgegevens verzamelen en uitwisselen."*
- *"Het lijkt me zinvol, om verspilling tegen te gaan, dat er controle van een notaris of accountant bij komt kijken. Als dit initiatief niet doorgaat, waar gaat het gereserveerde geldbedrag dan naar toe? Waar komt het geld eigenlijk vandaan? Waar komt het idee vandaan? Zitten we in Capelle aan den IJssel hier op te wachten?"*